

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Son dönemde beyaz et sektöründe faaliyet gösteren bazı şirketlere yönelik yürütülen soruşturmalar ve kayyum uygulamaları kamuoyunda geniş yankı uyandırmıştır. Söz konusu gelişmeler, sektörde rekabet koşulları, üretim maliyetleri, ihracat politikaları ve piyasa yapısına ilişkin çeşitli tartışmaları da beraberinde getirmiştir.

Türkiye'de tavuk eti, özellikle düşük gelirli yurttaşlar açısından en erişilebilir hayvansal protein kaynaklarından biri olmayı sürdürmektedir. Buna karşın son yıllarda yem, enerji, işçilik, finansman ve lojistik maliyetlerinde yaşanan artışlar üreticiler üzerinde ciddi baskı yaratmaktadır.

Sektör temsilcileri tarafından, beyaz et ihracatına yönelik çeşitli kısıtlamaların üreticilerin gelirlerini olumsuz etkilediği, ihracat kapasitesine göre yatırım yapan işletmelerin iç piyasaya bağımlı hale geldiği ve bu durumun bazı firmaların mali yapısını zorladığı yönünde değerlendirmeler yapılmaktadır.

Öte yandan kamuoyunda, bazı şirketlere yönelik işlemlerin yalnızca rekabet hukuku veya fiyat politikalarıyla açıklanamayacağı, sektörün yeniden yapılandırılmasına yönelik siyasi ve ekonomik tercihlerle bağlantılı olabileceği yönünde iddialar da gündeme gelmektedir. Bu iddiaların açıklığa kavuşturulması hem üreticilerin hem de tüketicilerin korunması açısından önem taşımaktadır.

Bu çerçevede;

1. Son beş yılda beyaz et sektöründe faaliyet gösteren kaç firma hakkında idari soruşturma, rekabet soruşturması veya kayyum uygulaması gerçekleştirilmiştir?
2. Kayyum atanan veya hakkında işlem tesis edilen şirketlerin seçiminde hangi objektif kriterler esas alınmıştır?
3. Beyaz et sektöründe faaliyet gösteren firmaların pazar payları nedir? İlk 10 şirketin toplam pazar hakimiyeti hangi düzeydedir?
4. Son üç yılda tavuk eti ihracatına yönelik hangi kısıtlama, kota veya yasaklama kararları alınmıştır? Bu kararların gerekçeleri nelerdir?
5. İhracat kısıtlamalarının üreticilerin gelirleri, üretim kapasitesi ve istihdam üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış herhangi bir etki analizi bulunmakta mıdır?
6. Son üç yılda tavuk eti üretim maliyetleri ile üretici satış fiyatları arasındaki değişim oranları nedir?
7. Bakanlığınızın verilerine göre Türkiye'de tavuk eti üreticilerinin kârlılık oranları son beş yılda nasıl değişmiştir?
8. Beyaz et sektöründe kullanılan yem hammaddelerinin ne kadarı ithalat yoluyla karşılanmaktadır?
9. Son beş yılda yemlik mısır ve soya ithalatı hangi şirketler tarafından gerçekleştirilmiştir? Bu ithalatların toplam tutarı nedir?
10. Beyaz et sektöründe faaliyet gösteren firmaların sahiplik yapılarında son beş yıl içerisinde gerçekleşen birleşme, satın alma ve devir işlemlerinin sayısı nedir?
11. Bakanlığınız tarafından beyaz et sektöründe tekelleşme veya piyasa yoğunlaşmasına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
12. Sektörde faaliyet gösteren yerli üreticilerin mali sürdürülebilirliğini korumak amacıyla yürürlükte bulunan destek mekanizmaları nelerdir?
13. Son dönemde bazı şirketlerin soruşturmalara konu edilmesine karşın benzer büyüklükteki diğer şirketlerin kapsam dışında bırakıldığı yönündeki iddialar hakkında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
14. Bakanlığınız, beyaz et sektöründe üretimin ve pazar yapısının belirli şirketler lehine yeniden şekillendirildiği yönündeki kamuoyu iddialarını araştırmayı planlamakta mıdır?
15. Tavuk eti piyasasında yaşanan gelişmelerin üreticiler, tüketiciler ve gıda güvenliği üzerindeki etkilerine ilişkin kapsamlı bir sektör raporu hazırlanmış mıdır?